

Sygn. akt III Ca 1275/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2017r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

Sędziowie: SO Artur Żymelka

SR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2017r. na rozprawie sprawy

z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w K.

z udziałem J. K.

o stwierdzenie nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 11 kwietnia 2017r., sygn. akt I Ns 1378/12

postanawia:

- 1. sprostować w części wstępnej zaskarżonego postanowienia oznaczenie wnioskodawcy jako (...) Spółka Akcyjna w K. oraz oznaczenie przedmiotu postępowania jako sprawy „ o stwierdzenie nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie” ;**
- 2. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 1 o tyle, że nabyta przez zasiedzenie służebność gruntowa przysługuje każdoczesnemu wieczystemu użytkownikowi nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prowadzi księgę wieczystą (...);**
- 3. oddalić wnioski o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Gabriela Sobczyk SSO Artur Żymelka

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2017r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach rozpoznając sprawę z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w K. z udziałem J. K. (K.) o zasiedzenie stwierdził, że (...) Spółka Akcyjna w G. z dniem 23 grudnia 2001 roku nabyła w drodze zasiedzenia prawo służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu polegającej na prawie do pozostawienia na nieruchomości stanowiącej działkę o numerze (...), dla której Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prowadzi księgę wieczystą (...) stacji transformatorowej (...) oraz podziemnych linii kablowych, korzystaniu z nieruchomości w celu dystrybucji energii elektrycznej za pomocą wskazanych urządzeń oraz prawie swobodnego dostępu do nich w każdym czasie, w tym sprzętem ciężkim w celu dokonywania przeglądów, remontów, konserwacji, modernizacji, wymiany na nowe, kontroli, pomiarów, napraw, usuwania awarii, wykonywania innych prac związanych z ich eksploatacją, a także naprawy, wprowadzania

i wyprowadzania nowych obwodów ze stacji transformatorowej; ustalił, iż zakres służebności będzie zgodny z jej przebiegiem wskazanym w wariantcie drugim opinii z dnia 16 lutego 2016 r. sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii J. M., przy czym uczynić opinię integralną częścią niniejszego postanowienia; nakazał pobrać od wnioskodawcy (...) Spółki Akcyjnej w K. Oddział w G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach kwotę (...),36 (dwa tysiące sto siedemdziesiąt dziewięć 36/100) złotych tytułem wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w toku postępowania oraz ustalił, że każdy z zainteresowanych ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy ustalił, że J. K. jest od 29.10.1996r. właścicielem nieruchomości położonej w T. składającej się z działek (...), dla których prowadzona jest księga wieczysta (...). Od 1961r poprzednim właścicielem tej nieruchomości była gminna Spółdzielnia (...) w T.. Sąd rejonowy ustalił, że na działce (...) posadowiona jest stacja transformatorowa (...), do której biegną sieci energetyczne wnioskodawcy, stacje te wraz z liniami niskiego i średniego napięcia odebrano w dniu 22 grudnia 1981r.Posadowiono je na podstawie decyzji z 1.lipca 1980r.wydanej na rzecz Zakładu (...) w G. Pod napięcie włączoną ją 10 maja 1982r. i do chwili obecnej jest eksploatowana. Sąd rejonowy poczynił ustalenia faktyczne dotyczące następstwa prawnego wnioskodawcy po (...) Spółce Akcyjnej w G. oraz ustalenia co do następstwa tego ostatniego po przedsiębiorstwach państwowych, w tym po Zakładzie (...) w G.. Sąd Rejonowy ustalił ponadto, że stacja transformatorowa znajdująca się na nieruchomości uczestnika postępowania powiązana jest funkcjonalnie systemowo z Głównym Punktem Zasilania (...) znajdującym się w użytkowaniu wieczystym wnioskodawcy an nieruchomości, dla której jest prowadzona księga wieczysta (...).

Sąd Rejonowy wskazał na treść art. 292kc i podniósł, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Trwale i widoczne urządzenie musi natomiast być wynikiem świadomego i pozytywnego działania ludzkiego w celu przystosowania gruntu obciążonego ułatwiającego funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając użyteczność należącego do niego nieruchomości władnącej z mocy art. 305⁴ kc.

Sąd Rejonowy wskazał, że jest możliwe nabycie przez zasiedzenie nawet przed wejściem w życie art. 3051-3054kc tj. przed 3 sierpnia 2008r. służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu ustanawianej nie na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości władnącej, lecz na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego. Sąd rejonowy wskazał, że nieruchomość na której posadowiona jest stacja transformatorowa eksploatowana od 22.12.1981r. nie stanowiła w okresie od 1961r. nigdy własności Skarbu Państwa. Odwołując się do zmian przepisów o przedsiębiorstwach państwowych Sąd Rejonowy wskazał, że Zakład (...) wchodzący w skład Zakładów (...) stał się właścicielem urządzeń elektroenergetycznych oraz uzyskał służebność przysługującą Skarbowi Państwa bądź z dniem 1 lutego 1989r.bądź z dniem 21 marca 1990r. lub 7 stycznia 1991r.przytoczył Sąd Rejonowy orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczącego możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej, której treść obejmuje prawo do utrzymywania urządzeń przesyłowych. Wynika z niego, że posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń energetycznych oraz cudzej nieruchomości na której zostały posadowione jest posiadaniem w rozumieniu art. 352kc i może prowadził do zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu. Sąd Rejonowy wskazał, że w okresie istnienia jednolitego funduszu własności państwowej państwowe osoby prawne wykonywały na podstawie art. 128§2kc w imieniu własnym względem zarządzanego mienia ogólnonarodowego uprawnienia płynące z własności państwowej – a granice tego wykonywania mieściły się w dyspozycji art. 140 kc.

Odnosząc te rozważania do niniejszej sprawy Sąd rejonowy przyjął jako początek biegu terminu zasiedzenia datę 22.12.1981r. uznał, że zasiedzenie odbywało się w dobrej wierze, co oparł na domniemaniu z art. 7 kc, uznając że nie zostało ono obalone w toku postępowania. stąd termin biegu zasiedzenia minął 23 grudnia 2001r. Przywołał brzmienie art. 172§1kc.

Wskazał, że stacja transformatorowa i biegnące od niej linie przesyłowe są niewątpliwie trwałymi i widocznymi urządzeniami będącymi wytworem świadomej i celowej aktywności ludzkiej. Zatem wnioskodawca wykazał, że nabył przez zasiedzenie prawo do korzystania z nieruchomości w swej treści odpowiadające służebności przesyłu. Sąd

Rejonowy uczynił integralną częścią postanowienia opinię biegłego J. M. z której wynika przebieg służebności po działce.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 520§1kpc.

Apelację od tego postanowienia wniósł wnioskodawca, (...) SA w K. zaskarżając to postanowienie w części, w zakresie punktu 1 zarzucając mu naruszenie prawa materialnego a to art. 285kc w zw. z art. 3054kc poprzez nieoznaczenie w zaskarżonym postanowieniu nieruchomości władnącej pomimo jej precyzyjnego wskazania przez wnioskodawcę w piśmie z dnia 3 kwietnia 2017r. wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oznaczenie w treści sentencji nieruchomości władnącej wskazanej przez wnioskodawcę, tj. nieruchomości (...) (główny Punkt Zasilania T.) względnie dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczysta pod numerem (...) (siedziba wnioskodawcy).

Wniósł też o zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania odwoławczego. W uzasadnieniu skarżący uzasadnił gravamen w zaskarżeniu orzeczenia brakiem możliwości ujawnienia służebności w księdze wieczystej nieruchomości obciążonej. Przywołał treść art. 285kc oraz treść swego pisemnego wniosku z dnia 3 kwietnia 2017r. w którym wnioskodawca precyzując wniosek wniósł o stwierdzenie, że (...) SA nabył w drodze zasiedzenia służebność gruntową w swej treści odpowiadającą służebności przesyłu polegającą na prawie do pozostawienia na nieruchomości urządzeń przesyłowych, prawie do korzystania z nieruchomości w celu dystrybucji energii elektrycznej za pomocą wymienionych urządzeń oraz swobodnego dostępu do nich w każdym czasie, w tym sprzętem ciężkim, przez wnioskodawcę, podmioty działające w jego imieniu w celu dokonania przeglądów, remontów, konserwacji, modernizacji, wymiany na nowe, kontroli pomiarów, napraw, usuwania awarii, a także wykonywania innych prac zwianych z ich eksploatacją a także na prawie wprowadzania i wyprowadzania nowych obwodów ze stacji transformatorowej na rzecz każdego użytkownika wieczystego nieruchomości objętej księgą wieczystą Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach o numerze (...). Skarżący wskazał, że w postanowieniu Sąd Rejonowy winien był wskazać na nieruchomość władnącą mimo stanowiska Sądu Najwyższego o braku konieczności takiego wskazania w treści postanowienia. Podnosił, że brak obowiązku wskazania nie stanowi zakazu wskazania nieruchomości władnącej, w sytuacji gdy wnioskodawca domagał się jej wskazania, a w sprawie przeprowadzono postępowanie dowodowe co do powiązania funkcjonalnego pomiędzy Głównym Punktem Zasilania T. a urządzeniami zlokalizowanymi na nieruchomości uczestnika postępowania.

W odpowiedzi na apelację uczestnik postępowania wniósł o jej odrzucenie jako wykraczające poza granice rozpoznania sprawy, względnie o jej oddalenie jako bezzasadnej i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja odniosła skutek.

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne są prawidłowe i jako takie Sąd Okręgowy je podziela. Dokonując tych ustaleń Sąd Rejonowy ustalił też, że stacja transformatorowa znajdująca się na nieruchomości uczestnika postępowania powiązana jest funkcjonalnie systemowo z Głównym Punktem Zasilania (...) znajdującym się w użytkowaniu wieczystym wnioskodawcy an nieruchomości, dla której jest prowadzona księga wieczysta (...). Na podstawie notorii powszechnej ustalono, że obecnie jej oznaczenie to (...), co wynika z przeniesienia ksiąg wieczystych do systemu elektronicznej księgi wieczystej. Bezspornym w sprawie było, że pozostaje ona w użytkowaniu wieczystym wnioskodawcy. Z treści zapisów tej księgi wynika oddanie jej w użytkowanie wieczyste na okres do 5 grudnia 2089r, co potwierdza jej nabycie w użytkowanie wieczyste przez poprzednika wnioskodawcy z mocy prawa – na podstawie art.2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U.1990.79.464). Okoliczności te nie były sporne w niniejszej sprawie.

Uczestnik postępowania w odpowiedzi na apelację niezasadnie wskazywał na podstawę do odrzucenia apelacji jako wykraczającej poza granice rozpoznania sprawy. Nie można zgodzić się z takim stanowiskiem, skoro wnioskodawca

pismem z dnia 3 kwietnia 2017r. doręczonym pełnomocnikowi uczestnika na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2017r. zmodyfikował swe żądanie w sposób opisany w apelacji, domagając umieszczenia w opisie nabytego przez zasiedzenie prawa oznaczenia nieruchomości władnącej. Uczestnik nie zaprzeczył w toku postępowania faktom podnoszonym już w pierwotnym wniosku a dotyczącym wskazania tej właśnie nieruchomości jako powiązanej funkcjonalnie z nieruchomością której dotyczyło niniejsze postępowanie. Złożona w sprawie opinia biegłego jednoznacznie wykazała związek funkcjonalny pomiędzy nieruchomością uczestnika na której posadowiona jest stacja transformatorowa a Głównym Punktem Zasilania (...) posadowionym na nieruchomości (...). Mimo, że nieruchomości te ze sobą nie graniczą, istniejący pomiędzy nimi związek funkcjonalny wskazuje na zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej jako stanowiącej integralną część przedsiębiorstwa wnioskodawcy(art. 285§2kc).

Skoro zatem żądanie w tej części zostało zgłoszone, to zawarte w apelacji żądanie nie wykracza poza granice rozpoznania sprawy. Stąd brak było podstaw do odrzucenia apelacji.

Odnosząc się natomiast do zarzutu braku konieczności wskazania nieruchomości władnącej w opisie służebności gruntowej o treści służebności przesyłu, przyjmowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego, to wskazać należy, że przedmiotem oceny w niniejszej sprawie było konkretne zgłoszone roszczenie wnioskodawcy. Skoro wskazał on w swym żądaniu nieruchomość władnącą, a postępowanie potwierdziło związek funkcjonalny pomiędzy obiema nieruchomościami, to przedmiotem rozstrzygnięcia należało uczynić też wskazanie tej nieruchomości w opisie nabytej przez zasiedzenie służebności gruntowej, tym bardziej że odpowiada to w pełni treści art. 285§1kc.

Nie było przy tym konieczne odnoszenie się do trafności bądź nie istniejącej w judykaturze konstrukcji służebności gruntowej o treści służebności przesyłu w której nie jest konieczne wskazanie oznaczenia nieruchomości władnącej, skoro w sprawie nieruchomość taka została przez wnioskodawcę wskazana, a przeprowadzone postępowanie potwierdziło związek funkcjonalny obu nieruchomości.

W tych okolicznościach apelacja w ocenie Sądu Okręgowego zasługiwała na uwzględnienie. ***Z tych powodów na podstawie art. 386§1kpc w zw. z art. 13§2kpc orzeczono jak w sentencji. Jednocześnie na podstawie art. 350§3kpc w zw. z art. 13§2kpc orzeczono o sprostowaniu zaskarżonego postanowienia. Na podstawie art.520§1kpc oddalono wnioski obu stron dotyczące zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego, uznając że w sprawie winno znaleźć zastosowanie uregulowanie z art. 520§1kpc. Zarówno zakres apelacji jak i przedmiot sprawy nie przemawiają za odstąpieniem od zasady z art. 520§1kpc. Z tych powodów orzeczono jak w sentencji.***

SSR(del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Gabriela Sobczyk SSO Artur Żymelka